Die ervaring van intermediêrefase-opvoeders in die George-omgewing van die implementering van inklusiewe onderwys

NB Plaatjies

Studentenommer
13150898

Verhandeling voorgelê vir die graad *Magister Educationis* in Opvoedingswetenskappe (Leerderondersteuning) aan die Potchefstroomkampus van die Noordwes-Universiteit

Studieleier: **Prof P Du Toit**

Medestudieleier: **Prof AS Blignaut**

Mei 2011

DANKBETUIGINGS

Hiermee wil ek my opregte dank en waardering uitspreek teenoor alle persone wat hulp verleen het ten einde hierdie navorsing moontlik te maak. Met die hoogste waardering moet ek in die besonder dank betuig aan:

- My Hemelse Vader wat my van die nodige krag, wysheid, geloof in myself en deursettingsvermoë voorsien het. Aan Hom gaan al die eer.
- My studieleier, Prof Du Toit, vir die dinamiese en professionele wyse waarop sy my studies gelei het, vir al haar raad, onberekenbare hulp en bemoediging. Baie dankie vir die onbaatsugtige opoffering asook die vele telefoongesprekke om foute in my verhandeling uit te stryk.
- My medestudieleier, Professor Seugneut Blignaut, vir haar vriendelike leiding en aanmoediging, weldeurdagte insette en hulp met die taalversorging. Dankie ook vir die vele besoeke aan ons studente in George.
- Aan Dr Herman Van Vuuren, dankie ook vir u insette en bydrae wat u gelewer het ten opsigte van my studies.
- My vrou Althea vir haar volgehoue ondersteuning gedurende die tydperk van my studies. Dankie vir die verstaan wanneer ek die huishouding en kinders moes afskeep om tyd te maak vir my studies.
- My ouers en familielede vir hulle liefde, deurlopende ondersteuning en motivering.
- My twee kinders, Jamie-Lee en Bertram, vir hulle verdraagsaamheid en liefde en soms die ongeduld.
- 'n Spesiale woord van dank aan Prof P. Du Toit wat ter elfder ure gehelp het met die taalversorging.
- My kollegas en kollegas van naburige skole wat waardevolle insette gelewer het tydens die fokusgroeponderhoude en voltooiing van die vraelyste.
- Al die onderwysers wat hulle tyd opgeoffer het om aan hierdie navorsing deel te neem.
- My studieleier Professor Du Toit vir die reël van die NRF-beurs wat ek kon gebruik om my studies te voltooi.
- Die NWU vir verdere finansiële ondersteuning.

Opsomming

Die probleemvraag vir hierdie studie is ,"'n ondersoek wat geloods is na die ervaring van intermediêrefase-opvoeders ten opsigte van die implementering van inklusiewe onderwys in hul skole". Eerstens is 'n literatuuroorsig oor die implementering van inklusiewe onderwys in Suid-Afrika en oorsese lande gedoen, wat aangetoon het dat daar wisselende menings daaroor bestaan, en dat die onderskeie lande wisselende sukses daarmee behaal het. Die empiriese navorsing wat daarna oor die onderwerp uitgevoer is, was kwalitatief van aard, om te bepaal wat die ervarings van die opvoeders in die George-omgewing is rakende die implementering van inklusiewe onderwys in hul skole.

Die resultate van die empiriese ondersoek het aangetoon dat die opvoeders verskeie hindernisse self ervaar in die implementering van inklusiewe onderwys in hul skole, onder andere die groot diversiteit van leerders in hul klasse wat baie tyd en individuele aandag verg, 'n groot aantal faktore wat striemend op die leerproses inwerk, gebrek aan ouerbetrokkenheid, onvoldoende ondersteuningsmateriaal om in die spesiale behoeftes van leerders te voorsien, en veral 'n beleefde gebrek aan kennis en vaardighede by die opvoeders om leerders met spesiale leerbehoeftes te identifiseer en gepaste ondersteuning aan hulle te bied.

Die studie is afgesluit met 'n samevatting en aanbevelings.

Sleutelterme:
Intermediêrefase-opvoeders
Inklusiewe onderwys
Leerders met spesiale behoeftes
Leerderdiversiteit
Leerderondersteuning

Summary

The problem statement for this study is, "an investigation towards the experience of intermediate phase educators in the George district of the implementation of inclusive education in their schools". Firstly a literature review was perfomed on the implementation of inclusive education in South Africa and overseas, which revealed a diversity of opinions about the implementation of inclusive education, and that the various countries experience varying demands and successes in the implementation thereof. The empirical research performed thereafter was qualitative in nature, to explore the experience of intermediate phase educators in the George district of the implementation of inclusive education in their schools.

The results of the empirical research indicate that the educators experience various barriers themselves regarding the implementation of inclusive education in their schools, *inter alia* a great diversity of learners in their classes which puts demands on their time and attention to those learners, a number of factors that hamper the learning process, lack of parental involvement, insufficient learning support materials to fulfil the needs of learners, and most of all the experience of a lack knowledge and skills in themselves to identify and support barriers to learning in learners.

The study concludes with a summary and recommendations.

Key words:
Intermediate phase educators
Inclusive education
Learners with special educational needs
Learner diversity
Learning support

INHOUDSOPGAWE

Dankbetuigings i
Opsomming ii
Summary iii
Inhoudsopgawe iv
Lys van addenda vii
Lys van tabelle viii
Lys van figure ix
Lys van akronieme x

HOOFSTUK 1 INLEIDING TOT DIE STUDIE

1.1. Inleiding 1
1.2. Probleemstelling 3
1.3. Doel van die navorsing 4
1.4. Die Suid-Afrikaanse agtergrond van die studie 5
1.5. Navorsingsontwerp en metodologie 7
1.5.1 Navorsingsontwerp 7
1.5.2 Metodologie 8
1.5.2.1 Data-insameling 8
1.5.2.2 Data-analise 8
1.5.2.3 Geloofwaardigheid 9
1.5.2.4 Etiese aspekte 10
1.6. Beoogde bydrae van die studie 10
1.7. Verloop van die studie 10

HOOFSTUK 2 OPVOEDERS SE ERVARING VAN INKLUSIEWE ONDERWYS

2.1 Inleiding 12
2.2 Perspektief op onderwysers se houding oor inklusiewe onderwys in Suid-Afrika 13
2.3 'n Internasionale perspektief op opvoeders se houdings oor inklusiewe onderwys 20
2.3.1 Indië 20
2.3.2 Australië 22
2.3.3. Brittanje 26

2.3.4 Amerika 28
2.3.5 China 30
2.3 Samevatting van opvoeders se houdings oor inklusiewe onderwys 31

HOOFSTUK 3 NAVORSINGSONTWERP EN METODOLOGIE

3.1 Inleiding 32
3.2 Navorsingsontwerp 32
3.3 Navorsingmetodologie 35
3.3.1 Vraelys 35
3.3.2 Fokusgroeponderhoude 36
3.3.3 Observasie 37
3.3.4 Navorsingsdeelnemers 37
3.3.4.1 Deelnemers 37
3.3.4.2 Rol van die navorser 38
3.3.5 Data-insameling 39
3.3.5.1 Vraelys 39
3.3.5.2 Fokusgroeponderhoude 39
3.3.5.3 Observasie 40
3.3.6 Data-analise 40
3.3.7 Etiese aspekte van die navorsing 41
3.4 Beperkings van die studie 42
3.5 Opsomming van hoofstuk 42

HOOFSTUK 4 RESULTATE VAN DIE EMPIRIESE ONDERSOEK

4.1 Inleiding 43
4.2 Resultate 44
4.2.1 Vraelyste 44
4.2.1.1 Biografiese inligting 44
4.2.1.2 Die aard van inklusiewe onderwys by deelnemende skole 46
4.2.1.3 Opvoeders se ervaring van hul eie implementering van inklusiewe onderwys 51
4.2.2 Fokusgroeponderhoude 53
4.2.2.1 Ervarings oor inklusiewe onderwys 54
4.2.2.2 Ervarings oor die leerders 66
4.2.3 Observasie tydens fokusgroeponderhoude 74

4.3 Bespreking van die resultate in terme van die navorsingsvrae 75
4.4 Samevating 79

HOOFSTUK 5 GEVOLGTREKKINGS EN AANBEVELINGS

5.1 Inleiding 80
5.2 Oorsig van die studie 80
5.2.1 Hoofstuk 1 80
5.2.2 Hoofstuk 2 81
5.2.3 Hoofstuk 3 82
5.2.4 Hoofstuk 4 83
5.3 Bevindinge van die literatuurstudie 83
5.3.1 Inleiding tot die literatuurstudie 83
5.3.2 Bevindinge oor onderwysers se houding oor inklusiewe onderwys in Suid-Afrika 83
5.3.3 Bevindinge oor opvoeders se houdings oor inklusiewe onderwys internasionaal 84
5.4 Bevindinge van die empiriese ondersoek 84
5.4.1 Hoe verstaan en beskou die opvoeders inklusiewe onderwys opsigself? 85
5.4.2 Hoe word inklusiewe onderwys in hul skole geïmplementeer? 85
5.4.3 Wat is die onderwysers se ervarings van die funksionering van die inklusiewe onderwysstelsel in hul skole? 86
5.5 Aanbevelings 86
5.6 Leemttes van die studie 89
5.7 Slotbeskouing 89
5.8 Bronnelys 91

Lys van Addenda

Addendum 1	Vraelys aan opvoeders – Afrikaans en Engels
Addendum 2	Skedule van fokusgroepvrae aan opvoeders – Afrikaans en Engels
Addendum 3	Versoek om toestemming vanaf opvoeders – Afrikaans en Engels
Addendum 4	Getranskribeerde onderhoude met opvoeders: Onderhoude 1-4
Addendum 5	Etiese verklaringsertifikaat
Addendum 6	Versoek om toestemming vanaf Eden- en Sentrale Karoo-Onderwysdistrik
Addendum 7	Goedkeuring vanaf die WKOD vir navorsing
Addendum 8	Versoek om toestemming vanaf Voorsitters van Beheerrade en Skoolhoofde – Afrikaans en Engels
Addendum 9	Refleksie oor my navorsing
Addendum 10	Opsomming van data mbt die agtergrondvraelys

Addenda beskikbaar op die CDROM ingebind op die agterste skudbladsy van die verhandeling.

Lys van Tabelle

Tabel 1.1 .... Die voordele en nadele van die gebruik van 'n gevallestudie 34
Tabel 4.1 .... Deelnemers se ouderdomme 44
Tabel 4.2 .... Toetree-ouderdom tot die onderwys 45
Tabel 4.3 .... Toetreejaar tot die onderwys 45
Tabel 4.4 .... Diensjare as opvoeder 45
Tabel 4.5 .... Hoogste kwalifikasies 45
Tabel 4.6 .... Spesifisering van hoogste kwalifikasie 45
Tabel 4.7 .... Onderrigtaal wat skool gebruik 46
Tabel 4.8 .... Multikulturele klasse 46
Tabel 4.9 .... Verhouding seuns teenoor dogters 46
Tabel 4.10 .... Vakke wat deelnemers aanbied 46
Tabel 4.11 .... Getal leerders met leernindernisse 50
Tabel 4.12 .... Status van deelnemers se skole 51
Tabel 4.13 .... Maak onderrigfasiliteite voorsiening vir leerders met spesiale behoeftes .. 51
Tabel 4.14 .... Maak skoolfasiliteite voorsiening vir leerders met spesiale behoeftes 51
Tabel 4.15 .... Houdings teenoor inklusiewe onderwys 52
Tabel 4.16 .... Ervaring van inklusiewe onderwys 52
Tabel 4.17 .... Kundigheid met betrekking tot inklusiewe onderwys 52
Tabel 4.18 .... Ondersteuningsdienste by skool 52
Tabel 4.19 .... Indiensopleiding in inklusiewe onderwys 52

Lys van Figure

Figuur 4.1...... Tabel van fokusgroeponderhoude: temas en subtemas 54

Lys van Akronieme

NCSNET	National Commission on Special Needs in Education and Training
NCESS	National Committee on Education
RGN	Raad op Geesteswetenskaplike Navorsing
UNESCO	United Nations Educational Scientific and Cultural Organization
ELRC	Education Labour Relations Council
EENET	Enabeling Education Network
SANASO	Suid-Afrikaanse Nasionale Assossiasie vir Spesiale Onderwys
OBOS	Onderwysbestuur en -Ondersteuningsentrum
DDA	Disability Discrimination Act
NSES	National Strategy for Equity in Schooling
ESC	Education Support Services
ESEA	Elementary and Secondary Education Act
NCLB	No Child Left Behind
IDEA	Individuals with Disabilities Education Act
RRC	Revised Resource Class
ELSEN	Education for Learners with Special Education Needs
CTLI	Cape Teaching and Learning Institute
UGO	Uitkomsgebaseerde Onderwys
ADHD	Attention Deficit Hyperactivity Disorder
FAS	Fetale Alkoholsindroom
SMS	Skool-multidissiplinêre Span
SOS	Skoolondersteuningspan